STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE
Revista științifica a Universtității de Stat din Moldova, 2024, nr. 9(169)

CZU: 37.015.3: 373.32:001.2 **https://doi.org/10.59295/sum9(169)2024_26**

DEZVOLTAREA INTERESULUI PENTRU ÎNVĂȚARE PRIN INTERDISCIPLINARITATE LA ELEVII CLASELOR PRIMARE

Alina Ionela AVRAM,

Liceul Tehnologic ,,Dimitrie Leonida" Piatra Neamț, județul Neamț, Romania

Din punct de vedere curricular, integrarea disciplinelor stabilește relații clare și corecte între cunoștințe, competențe, atitudini, valori, cunoștințe. Toate acestea aparțin disciplinelor școlare diferite. Abordarea interdisciplinară pune în valoare stimularea predării conținuturilor, ajută metodele și strategiile alese în rezolvarea de probleme și contribuie la formarea competențelor transversale, transdisciplinare, cheie și integrate. Prin interdisciplinaritate, elevii își dezvoltă interesul pentru învățare, iar metodele activ-participative plasează pe copii în centrul activității de învățare.

Cel mai puternic argument care sprijină domeniul interdisciplinarității este dat de imaginea integrată a lucrurilor și de faptul că, în același timp, sunt analizate separat. Prin interdisciplinaritate se formează corelații între diferite conținuturi și armonizează fragmente din cadrul diferitelor obiecte de studiu în rezolvarea de probleme. Interdisciplinaritatea se realizează, pe orizontală, între conținuturi și competențe ale disciplinei la același nivel de studiu și, de asemenea, pe verticală, între conținuturi și competențe de la diferite niveluri de studiu.

Cuvinte-cheie: *interdisciplinaritate, interes cognitiv, interes pentru învățare, interes pentru cunoaștere, discipline, metode și strategii, cunoștințe.*

DEVELOPING THE INTEREST FOR LEARNING THROUGH INTERDISCIPLINARYNESS IN PRIMARY CLASS STUDENTS

From a curricular point of view, the integration of disciplines establishes clear and correct relationships between knowledge, skills, attitudes, values, knowledge. All these belong to different school subjects. The interdisciplinary approach emphasizes the stimulation of content teaching, helps the chosen methods and strategies in solving problems and contributes to the formation of transversal, transdisciplinary, key and integrated skills. Through interdisciplinarity, students develop their interest in learning, and active-participatory methods place children at the center of the learning activity.

The strongest argument supporting the field of interdisciplinarity is given by the integrated picture of things and separately. Interdisciplinarity is achieved, horizontally, between subject contents and competences al the same level of study, and also vertically, competences at the same level of study, and also vertically, between contents and competences from different levels of study.

Keywords: *interdisciplinarity, cognitive interest, interest in learning, interest in knowledge, disciplines, methods and strategies, knowledge.*

Preocupările pentru promovarea conceptului de interdisciplinaritate au fost impuse permanent de necesitatea cuprinderii fenomenelor, în ansamblul lor, prin corelarea informațiilor deja dobândite din domenii diferite și prin intermediul metodelor de cercetare științifice.

Abordarea interdisciplinară porneşte de la ideea că nicio disciplină de învăţământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături intre discipline. Această legătură s-a concrerizat din punct de vedere metodologic la mijlocul secolului al XX-lea. Fizicianul și filozoful, Basarab Nicolescu, a fost deschizătorul de drumuri în acest sens prin elaborarea unor studii de specialitate și lucrări științifice, cu scopul de a aprofunda descoperirile teoretice: ,,Noi, particula și lumea" (1985), ,,Teoreme poetice" (1994) și ,,Rădăcinile libertății" (lucrare elaborată împreună cu Michel Camus, 2001). Ca principiu de structurare a conținuturilor învățării, interdisciplinaritatea oferă elevului un orizont unitar al fundamentelor educației intelectuale, iar ca modalitate de organizare a conținuturilor, în planuri, programe și manuale, a fost progresiv limitată către specializări diferite**.** Integrarea în învățământul primar este cantitativă. Elevul de vârstă școlară mică asimilează, din ce în ce mai mult, idei despre concept, diversificând bagajul de cunoștințe existent.

Pornind de la avertismentul lui Nicolescu din lucrarea „Transdisciplinaritatea. Manifest” (1996) …mâine va fi prea târziu”, pentru a evita orice confuzie, autorul face delimitări privind definițiile interdisciplinarității și transdisciplinarității. Transdisciplinaritatea este puntea de legătură dintre disciplină și dincolo de disciplină, în același timp. Pe de altă parte, interdisciplinaritatea se referă la transferul strategiilor și metodelor dintr-o disciplină în altă disciplină cu scopul creării unei noi discipline.

„Interdisciplinaritatea este o formă a cooperării între diferite discipline, cu privire la o problematică” [3, p. 147], se referă şi la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare sau finalizare. Ea apare ca necesitate a depăşirii limitelor creatoare de cunoaştere, care a pus graniţe artificiale între diferite domenii ale ei. Argumentul care pledează pentru interdisciplinaritate constă în aceea că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt analizate separat. Predarea interdisciplinară pune accent simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoțională, socială, fizică şi estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică şi progresivă a unei culturi comunicative necesare elevului în învățare, pentru inter-relaționarea cu semenii, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învățare, pentru învățarea permanentă.

Suntem de acord cu ideea de bază a interdisciplinarității, conform căreia, se referă, la „aparatul conceptual și metodologic al mai multor discipline utilizat în interconexiune și apar transferurile metodologice și conceptuale dintr-o disciplină în alta” [10, p. 126].

Integrarea interdisciplinară reprezintă condiția necesară pentru un învățământ modern și de calitate, conduce la formarea de cunoștințe, priceperi și deprinderi de ordin superior, contribuind la dezvoltarea intelectuală, în general. În ceea ce privește integrarea pedagogică, se disting trei ramuri ale funcției metodologice: ramură euristică-temelia pe care se dezvoltă noile concepte pedagogice; ramura ideologică și axiologică-mijloc de îmbogățire intelectuală și spirituală și ramura instrumentală-asigură puntea de legătură dintre vechile și noile cunoștințe, cunoștințe teoretice și aplicații practice. Interesul cognitiv conduce la creșterea performanței copilului și dorința acestuia de a primi și de a analiza informații, de a căuta aplicabilitatea bagajului de cunoștințe în viața reală.

Introducerea interdisciplinarității în procesul de predare-învățare-evaluare a fost determinată de regândirea conținuturilor și elaborarea planurilor, a programelor și manualelor școlare din punct de vedere al conexiunilor stabilite sub raport epistemologic și pedagogic.

Conceptul de interdisciplinaritate a fost definit din două perspective:

- epistemologică, datorită intersecției disciplinelor teoretico-metodologice;
- pragmatică, cu referire la aplicarea soluțiilor diverse în luarea deciziilor prin valorificarea mai multor științe.

În opinia lui G. Văideanu, interdisciplinaritatea „*implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoaşterii şi între diferite abordări, ca şi utilizarea unui limbaj comun permiţând schimburi de ordin conceptual şi metodologic”* (G. Văideanu, 1988).

În procesul de învăţământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelațiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învăţământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare. Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conținuturilor, obiectivelor, dar se creează şi un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-şi dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual. Spre exemplificare, propunem două schițe de proiecte didactice interdisciplinare valabile pentru clasa a II-a, care evidențiază un prim punct comun al disciplinelor școlare şi anume, dezvoltarea capacității de comunicare și de colaborare în realizarea unor produse.

Aria curriculară: Limbă și comunicare.
Disciplina: Comunicare în limba română
Unitatea tematică: „Învățăm să ne comportăm!”.
Titlul lecţiei: Formularea răspunsurilor la întrebări . Textul narativ „Ce băiat!” după Octav Pancu-Iași
Tipul lecţiei: Predare-învățare.
Durata: 50 minute.
Forma de realizare: Activitate integrată.

Disciplina integrată: Dezvoltare personală, arte vizuale și abilități practice.
Competențe specifice:
Comunicare în limba română:
1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un text audiat;
2.3. Participarea cu interes la dialoguri, în diferite contexte de comunicare;
3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut.
Dezvoltare personală:
2.1. Exprimarea emoţiilor de bază în situaţii variate;
2.2. Utilizarea unor elemente de ascultare activă.
Arte vizuale și abilități practice:
1.1. Să deseneze personajul principal;
1.2. Să realizeze un colaj utilizând harta textului.
Obiective operaționale:
La finalul activității didactice, elevii vor fi capabili:
O1- să numească titlul și autorul textului;
O2 - să formuleze enunțuri cu cuvintele necunoscute;
O3 - să găsească un alt titlu textului, motivându-și alegerea;
O4 - să realizeze un colaj folosind harta textului;
O5 - să identifice, într-un enunț, învățătura transmisă de text;
O6 - să formuleze întrebări, folosind steaua întrebărilor.
Strategii didactice:
1. Metode şi procedee: conversația, explicația, observarea, exercițiul, demonstrația, problematizarea.
2. Mijloace de învățământ: manuale școlare, videoproiector, caiete, tablă.
3. Forme de organizare a activității: frontală, individuală.
4. Forme de evaluare a activității: observarea sistematică, aprecieri verbale, autoevaluarea, aprecierea colectivă.

Competențele interdisciplinarității pentru învățământul primar sunt circumscrise de profilul de formare al absolventului-un nou concept cu valențe semantice de finalitate a sistemului de învățământ, proiectat din prisma unității abordării psiho- și sociocentriste, în conformitate cu patru atribute generice ale viitorilor adulți. Din cele prezentate în proiectul interdisciplinar, legătura dintre discipline se realizează la nivelul conținuturilor și a obiectivelor cu accent pe dezvoltarea capacității de comunicare, iar interesul pentru învățare crește stima elevilor, se formează abilități practice, se dobândesc cunoștințe cognitive și se dezvoltă deprinderi de comportament. În dezvoltarea interesului pentru învățare a elevilor din ciclul primar, se identifică următoarele caracteristici ale activităților interdisciplinare:
- sunt formate pe demersurile intelectuale și afective ale elevilor;
- au ca scop formarea unor competențe cu caracter interdisciplinar;
- sunt părți ale unor teme generale;
- vizează obiective de referință ale mai multor arii curriculare;
- traversează barierele disciplinelor.

În menținerea interesului pentru informațiile noi, actul învățării trebuie însoțit de dezvoltarea propriei gândiri, dezvoltarea motivației intrinseci în detrimentul celei extrinseci, utilizarea platformelor și a metodelor inovative digitale. Proiectul interdisciplinar conectează timpul alocat, conținuturile, activitățile și resursele disponibile. Respectarea sugestiilor teoretice și metodologice are impact pozitiv în implementarea proiectului interdisciplinar, aspect ce este reflectat în literatura de specialitate.

Potrivit autorului Iu.K.Babanschii, în *Optimizarea procesului de învățământ*, corelarea interesului pentru învățare și interdisciplinaritate în învățământul primar este dată de relațiile interdisciplinare care aprofundează conținuturile noi, le trezește interesul cognitiv față de problemele conceptuale ale științei, realizarea directă a conținuturilor integrate cu obiectivele operaționale propuse, iar interesul elevilor pentru învățare este menținut la un nivel ridicat pe tot parcursul activității didactice.

Aria curriculară: Matematică şi ştiinţe ale naturii.
Disciplina: Matematică şi explorarea mediului.
Unitatea tematică: Vieţuitoare şi medii de viaţă.
Subiectul: Exerciţii şi probleme. Înmulţirea numerelor de la 0 la 10.
Tipul activităţii : Consolidarea şi sitematizarea cunoştinţelor
Scopul: Consolidarea cunoştinţelor privind algoritmul de calcul oral, scris şi de rezolvare de probleme prin operaţia de înmulţire în concentrul 0-10.
Domenii integrate: Matematică şi explorarea mediului. Comunicare în limba română. Muzică şi mişcare. Dezvoltare personal.
Scopul: Consolidarea cunoştinţelor privind algoritmul de calcul oral, scris şi de efectuare de probleme cu operaţii de înmulţire în concentrul 0-100.
Competenţe generale:
1.Utilizarea numerelor în calcule elementare;
2.Identificarea unor fenomene/relaţii/regularităţi/structuri din mediul apropiat;
3.Generarea unor explicaţii simple prin folosirea unor elemente de logică.
Competenţe specifice:
Matematică şi explorarea mediului:
1.4. Efectuarea de adunări şi scăderi, mental şi în scris, în concentrul 0-1000, recurgând la numărare şi/ sau grupare ori de câte ori este necesar;
1.5. Efectuarea de înmulţiri în concentrul 0-1000 prin repetate;
1.6. Utilizarea unor denumiri şi simboluri matematice (sumă, total, termenii unei sume,diferenţă, rest, descăzut, scăzător, produs,factorii unui produs, cât, deîmpărţit, împărţitor, < >, =, +, -, ·, :) în rezolvarea şi/ sau compunerea de probleme;
5.2. Rezolvarea de probleme de tipul a±b=x;a±b±c=x în concentrul 0-1000; a·b=x; a:b=x, în concentrul 0-100, cu sprijin în obiecte, imagini au reprezentări schematice.
Comunicare în limba română:
1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj oral;
3.1. Citirea unor cuvinte scrise întâlnite în mediul cunoscut.
Dezvoltare personală:
2.1. Exprimarea emoţiilor de bază în situaţii variate.
Arte vizuale şi abilităţi practice:
2.3. Realizarea de produse utile si estetice combinand materiale usor de prelucrat si tehnici accesibile.
Obiective operaţionale: La finalul lecţiei elevii vor fi capabili:
O1 - să realizeze corespondenţa între operaţia de înmulţire şi rezultatul ei;
O2 - să calculeze, scris şi oral, operaţiile de înmulţire;
O3 - să calculeze respectând ordinea efectuării operaţiilor;
O4 - să rezolve o problemă cu 1 şi 2 operaţii;
O5 - să compună o problemă după exerciţiul dat;
O6 - să realizeze desenul unei probleme.
Strategia didactică:
Metode şi procedee: Conversaţia, explicaţia, exerciţiul, algoritmizarea, problematizarea, munca independent.
Forme de organizare a activităţii: Frontal, individual;
Resurse materiale: Fişe de lucru, marker, ghicitoare, instrumente de scris, caiete, videoproiector.

Activităţile extraşcolare şi extracurriculare au cel mai larg caracter interdisciplinar care oferă cele mai adecvate modalităţi de formare a caracterului elevilor. Reprezintă cei mai apreciaţi factori educativi, accesibili şi apreciaţi pentru dezvoltarea interesului copiilor pentru învăţare.
Un conţinut şcolar structurat în chip interdisciplinar este mai adecvat realităţii descrise şi asigură o per-

cepere unitară, coerentă fenomenelor (Exemplu – Datinile şi sărbătorile neamului românesc invită la căutări şi conexiuni între diferitele domenii de cunoaştere).

Pedagogia modernă a demonstrat eficiența utilizării metodelor interactive la lecție (conversația euristică, problematizarea, demonstrația, jocul de rol, dezbaterea, metode şi tehnici de lucru individual sau pe echipe). Cadrul didactic trebuie să își adapteze conținuturile la specificul elevului și să găsească cele mai bune metode de valorificare a acestuia. Este un proces dificil, dar merită a fi realizat pentru că cel mai important lucru în procesul instructiv-educativ este să contribui la dezvoltarea educatului şi să obţii tot ce este mai bun la el. (Goodson, 1994).

Avantajele interdisciplinarităţii sunt:

- permite elevului să acumuleze informaţii despre obiecte, procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai şcolarităţii;
- clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline;
- creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor şcolare;
- permite aplicarea cunoştinţelor în diferite domenii;
- constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoştinţe şi volumul de învăţare.

Dezavantajele interdisciplinarității sunt:

- tratarea interdisciplinară trebuie să evite tendința de generalizare abuzivă, de însușire a unor cunoștințe și priceperi;
- perspectiva interdisciplinară, realizată la nivel de grupe de discipline conexe sau concepută sub o formă și mai radicală, nu implică abandonarea noțiunii de disciplină.

Predarea interdisciplinară pune accentul simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoţională, socială, fizică şi estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică şi progresivă a unei culturi comunicative necesară elevului în învăţare, pentru interrelaţionarea cu semenii, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învăţare, pentru învăţarea permanentă.

Un curriculum centrat pe nevoile, posibilităţile, pe ritmul, rolurile şi demersurile celui care învaţă ar putea reprezenta cadrul integrator care va înlocui curriculumul centrat pe disciplinele de învăţământ. Formarea experienţei şi dezvoltarea competenţelor nu trebuie să fie doar obiective scrise pe hârtie. Nouă dascălilor ne revine misiunea de a forma aceste competențe, de a şti cum să le implementăm în activitatea zilnică de predare, învăţare şi evaluare, de a descoperi valorile ce se ascund în fiecare din elevii noştri. Reușita va depinde mult de calitatea actului didactic și a parteneriatului educator-educat.

Organizarea interdisciplinară are un caracter deschis și adoptă transferul conținuturilor pe o axă orizontală și întrepătrunderea disiplinelor:

- transferul dintre mai multe domenii din aceeași arie curriculară;
- transferul dintre teme variate;
- transferul dintre metode și strategii didactice;
- transferul de concepte între discipline (UNESCO, 1986);

În învățământul primar, dezvoltarea interesului pentru învățare se poate realiza prin următoarele metode didactice de bază în care predomină comunicarea, orală și scrisă: expunerea, narațiunea, prelegerea, conversația, dezbaterea, brainstorming, lectura, observația, experimentul, demonstrația, modelarea, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, proiectul, lucrări practice, dramatizarea, algoritmizarea, instruirea programată.

Coform lui Văideanu (1988), se pot identifica trei direcții ale interdisciplinarității:

1. la nivel de autori, planuri, programe manuale școlare, teste sau fișe de evaluare,
2. punctul de intrare accesibil cadrelor didactice în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare;
3. prin intermediul activităților nonformale sau extrașcolare.

Argumentele psihopedagogice în favoarea dezvoltării unui curriculum integrat sunt multiple:

- cei care învață identifica mai ușor relațiile dintre idei și concepte, dintre temele abordate în școală și cele din afară ei;
- baza integrată a cunoașterii conduce la o mai rapidă reactivare a informațiilor;
- timpul de parcurgere a curriculum-ului este sporit.

În planul relațiilor interpersonale:

- integrarea curriculară și, în special, metodă proiectelor încurajează comunicarea și rezolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare;
- în timpul derulării proiectelor se dezvoltă un „sens al comunicării” și o perfecționare implicită a modurilor de grupare;
- elevii devin mai angajați și mai responsabili în procesul învățării;
- curriculum-ul integrat promovează atitudini pozitive.

În concluzie, prin acțiuni permanente între discipline, interdisciplinaritatea se poate realiza pe orizontală-la nivelul aceleași discipline între conținuturi și competențe, pe verticală- și la nivelul disciplinelor de studiu diferite, între conținuturi și competențe. Pornind de la nevoia firească a elevului de vârstă școlară mică, abordarea interdisciplinară a conținuturilor reprezintă nevoia firească în explorarea mediului înconjurător, în integrarea informațiilor, priceperilor și capacităților care le-au stimulat și menținut interesul pentru învățare.

Referințe:

1. ALBU, G., ENACHE, R., STAN, E., *Psihopedagogie. Sinteze de curs pentru studenți. Nivelul I.*, Ploiești, Editura Universității, 2009.
2. Albu, G., *Mecanisme psihopedagogice ale evaluării şcolare*, Ploiești, Editura Universității, 2001.
3. ANTON, I., HERLO, D., BICHINCIU, V., UZUM, C., CURETEAN A., *O pedagogie pentru învățământul primar*, Arad, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, 2005.
4. BABII, V., *Eficienţa educaţiei-muzical-artistice*. V. Babii. Chișinău, 2005.
5. BABANSCHII, IU. K., *Optimizarea procesului de învățământ,* Chișinău: Lumina, 1987.
6. BÎRZEA, C., *Arta şi ştiinţa educaţiei*, București, E.D.P., 1995.
7. BULARGA, T., *Psihopedagogia interesului pentru muzică*, Descrierea CIP a Camerei Naționale Cărții, Chișinău, 2008.
8. BUZDUGAN, T*., Psihologia pe înțelesul tuturor*, Ediția a IV-a, București. E.D.P., R.A., 2008. ISBN 978-9975-46-580-9.
9. CERGHIT, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii,* București, Editura Aramis, 2002.
10. CIOLAN Lucian, *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008, pag. 125-130.
11. COMENIUS, J. A., *Didactica magna*, București, Editura Tipografia cărților bisericești tradusă de Petru Gârboviceanu, 1910.
12. COSMOVICI, Andrei și IACOB, Luminița, *Psihologie școlară*, Iași, Editura Polirom, 1999.
13. CRISTEA, S., *Teorii ale învățării-modele de instruire*, București, Editura Didactică și Pedagogică, R. A., 2005.
14. Crișan, A. et al., *Curriculum național pentru învățământul obligatoriu*. Cadru de referință. CNC-MEN, București: Editura Corint, 1998.
15. DRĂGAN, I., *Interesul cognitiv și orientarea profesională,* București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975.
16. DRĂGAN, I., *Curiozitate și interes de cunoaștere,* București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
17. GOLEMAN, Daniel, *Inteligența emoțională*, București, Editura Curtea Veche, 1995.
18. NEACȘU, I., *Motivație și învățare*, București, Editura didactică și pedagogică, 1978.
19. NEACȘU, I., STOICA, A., *Ghid general de evaluare și examinare*, București, Editura Aramis, 1999.
20. NEACȘU , I., *Instruire și învățare,* București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.
21. NEAGU, Gheorghe. *Sociologia educației: suport de curs* / Gheorghe Neagu; Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Facultatea de Drept și Științe Sociale, Catedra Științe Socio-umane și Asistență socială. – Bălți: [s. n.], 2021, 399 p.
22. POPESCU, G., *Psihologia creativității,* Ediția a III-a, Universitatea Spiru Haret, București, Editura Fundației România de Mâine, 2007.
23. POPESCU-NEVEANU, Paul „*Dicționar de psihologie”,* București, Editura Albatros, 1978.

24. RADU, I., *Psihologie școlară*, București, Editura Științifică, 1974.
25. RADU, I., „*O fișă de caracterizare psihopedagogică a elevilor*". *Revista de Psihologie*, nr. 2, p. 192, 1972.
26. RUSU, Elena Claudia, *Psihologia cognitivă*, București, Editura Fundației de mâine, Ediția a II-a, 2007.
27. ROȘCA, Al. „*Psihologie generală*", București, Editura Didactică şi Pedagogică, 1975, 377 p.
28. STOICA Marin, *Pedagogie și psihologie*, Editura Gheorghe Alexandru, 2001.
29. ȘCHIOPU, U., Demetrescu, R., Zlate, M., *Dicționar enciclopedic de psihologie*, București, 1979.
30. ȘEVCIUC,M. „*Fundamentele psihopedagogice de formare a intereselor cognitive la elevii claselor primare". Teză de doctorat.* Chișinău, 1996, 163 p.
31. VĂIDEANU, George*, Interdisciplinaritate*, U.N.E.S.C.O., 1975.
32. *Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți* - CRED Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020.
33. *Curriculum Național pentru învățământul primar, Ministerul Educației, Culturii şu Cercetării al Republicii Moldova*, Chișinău, 2018.
34. *Cadrul de referință al Curricumu-lui Național din Republica Moldova*, aprobat prin Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării, nr. 432/29 mai 2017.
35. *Suport de curs- Curriculumul pentru învățământul primar din Republica Moldova*, Chișinău, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă", 2021, ISBN 978-9975-46-580-9.

Date despre autor:
Alina Ionela AVRAM, profesoară învățământ primar, director, Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida" Piatra Neamț, județul Neamț, Romania, doctorandă.
E-mail: ciprian.alina31@yahoo.com
ORCID: 0009-0000-8324-1376

Prezentat la 01.12.2023